

**Protokoll fra styremøte i Finnmarkseiendommen
Finnmárkkkuopmodaga (FeFo) fredag 24.februar 2017 på Thon
hotell Kirkenes**

Møtested: Thon hotell Kirkenes

Møtetid: Fredag 24.februar 2017 kl. 08:30 – 11:15

Møteleder: Styreleder Raymond Robertsen

Møtende styremedlemmer:

Bente Haug, Mathis Nilsen Eira, Marit Kirsten Anti Gaup, Hartvik Hansen og Runar Sjøstad

Ansatterepresentant:

Erik Sundland

Fra administrasjonen:

Direktør Jan Olli, leder grunn og rettigheter Sverre Pavel, leder for kommunikasjon og samfunnskontakt Eirik Palm, FeFo advokat Håvard Aagesen, styresekretær Anny S. Nilsen og styresekretær Mariell Frantzen

Tolk

Mikkel Magnus Utsi

Saksliste

Sak -09/2017 Godkjenning av innkalling.
Innkallingen enstemmig godkjent.

Sak -10/2017 Godkjenning av saksliste.
Tilleggsak: Skillemoen U.off. Offl. §14

Sakslista med tilleggssak enstemmig godkjent.

Sak -11/2017 Godkjenning av protokoll fra styremøte 17.januar 2017
Protokoll fra styremøte 17.januar 2017 enstemmig godkjent

Sak -12/2017 Valg av representanter til å underskrive protokoll fra dagens styremøte

Til å underskrive protokoll fra dagens møte ble valgt Raymond Robertsen og Hartvik Hansen

Sak -13/2017 Nessebydommen

Direktørens innstilling:

FeFo anker utmarksdomstolens dom i sak mellom Nesseby bygdelag og FeFo til Høyesterett.

Forslag fra Mathis Nilsen Eira og Hartvik Hansen:

Styremedlemmet Mathis Nilsen Eira og Hartvik Hansen mener at FeFo ikke skal anke dommen i Nessebysaken avsagt av Utmarksdomstolen for Finnmark 23. januar 2017 og foreslår følgende:

I Nessebysaken erkjenner Utmarksdomstolen at lokalbefolkningen representert ved Nesseby-bygdelag har rett til alene å forvalte, disponere og styre bruksrettigheter i utmark innenfor et angitt område i Nesseby kommune. FeFo mener at dommen er riktig og betydningsfull for å sikre og videreføre samenes tradisjonelle høsting av naturen som en del av samisk kultur, identitet og *birgejupmi* – grunnlaget for samisk livsopphold.

Finnmarksloven har et særskilt formål om å ivareta grunnlaget for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Samisk kultur og samfunn kan ikke alltid ses på under ett, men den samiske kulturen og de samiske samfunnene er også i stor grad lokalt betinget. Fram til i dag har FeFo hatt større fokus på interessene til "fellesskapet" både i og utenfor Finnmark når det gjelder bruk og styring av utmarksressursene. Bruken og sedvanene til samiske lokalsamfunn – og den lokale forvaltningen som hører til – er imidlertid også en sentral del av den samiske kulturen som finnmarksloven skal ivareta. Det er noe som FeFo anerkjenner.

Finnmarkskommisjonen har kommet til at lokalbefolkningen i Nesseby har selvstendige, opparbeidede bruksrettigheter, noe også FeFo har akseptert. Ifølge finnmarksloven § 5 annet ledd gjør ikke loven inngrep i kollektive og individuelle rettigheter som samer og andre har opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk. I Finnmarkslovens forarbeider følger det at lovgiver i Ot.prp. nr. 53 (2002–2003) på s. 122 har lagt til grunn at "[o]pparbeidede bruksrettigheter og eiendomsrettigheter vil således falle utenfor det forvaltningssystemet som det er lagt opp til i loven". Dette er et bærende element i finnmarksloven, jf. § 5 annet ledd, og som FeFo må forholde seg til.

Nesseby har hatt, og har fortsatt, et dominerende innslag av en samisk befolkning. Det tilsier at det må legges vekt på Norges folkerettslige forpliktelser i ILO-konvensjon nr. 169 artikkel 14 og 15 (1), samt FNs erklæring om urfolksrettigheter artikkel 26 (2) og (3). Disse slår begge fast at urfolk har rett til å styre, forvalte og kontrollere sine ressurser. En anke som betviler denne retten vil kunne komme i konflikt med disse bestemmelsene i internasjonal rett.

FeFo har flere ganger uttalt at "alle skal få sine rettigheter anerkjent såfremt det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon". Behandlingen av Nessebyfeltet startet i 2008. Rettsavklaringsprosessen har vært så fullstendig som finnmarksloven legger opp til. Det innebærer grundig behandling i to velkvalifiserte instanser, samt en omfattende bakgrunnsutredning. Rettsforholdene er således godt dokumentert.

Både Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen har kommet til at bygdefolket har selvstendige rettigheter. Domstolen har imidlertid i større grad enn kommisjonen

vektlagt de signaler lovgiver har gitt gjennom finnmarksloven § 5 annet ledd, samisk sedvanerett og Norges folkerettslige forpliktelser overfor samene, og dermed kommet til et annet resultat enn kommisjonen.

Utmarksdomstolen har foretatt riktig rettsanvendelse. Den har også basert sin slutning på en korrekt bevisvurdering hvor den tar innover seg de signaler som Høyesterett har gitt i Selbu- og Svartskog-dommene og lovgiver i finnmarksloven. I dommen legges det til grunn at folk i Nesseby har brukt sine tradisjonelle områder og bygdebruksområder i tilnærmet samme grad og omfang som befolkninga i Manndalen, jf. Svartskog-dommen. Det er heller ikke grunn til å kritisere domstolen for uriktig saksbehandling fordi den i noe grad har vist til åpne og langt på vei kjent kildelitteratur.

FeFo viser til kritikken som er reist fra FN-organene, senest av FNs spesialrapportør for urfolksrettigheter i august 2016 hvor det understrekes at statens tidligere disposisjoner over grunnen i Finnmark ikke kan danne rettslig grunnlag for fortsatt eierskap. En anke vil utvilsomt medføre ytterligere kritikk fra FN, noe verken staten Norge, FeFo eller Finnmarks befolkning er tjent med.

FeFo bemerker at dommen ikke griper inn i reindriftsnæringens rettigheter til beite og jakt, fangst og fiske. FeFo vil imidlertid oppfordre Nesseby bygdelag til å involvere reindriftsnæringen i forvaltningen av området.

FeFo kan ikke tillegge vekt at en stående dom fra Utmarksdomstolen vil innebære at lokal forvaltning – utenfor Finnmarkslovens regler – kan bli hovedregelen i større deler av Finnmark. Dette er en politisk motivert betraktning som ikke er relevant i denne sammengen. Ut fra en rettslig betraktning bør FeFo fortsatt stå på at "rett skal være rett". Samtidig er det neppe noen grunn for Finnmarks befolkning og andre å frykte en større grad av lokal forvaltning i fylket. Dette er i all hovedsak situasjonen i de øvrige deler av landet, og noe lovgiver har forutsatt at kan bli et resultat av rettsavklaringen i Finnmark.

Videre er en anke er betenkelig ut fra en økonomisk vurdering. Alene har behandlingen for Utmarksdomstolen kostet mer enn 4 millioner kr. Behandlingen for Finnmarkskommisjonen har trolig kostet et tall i samme størrelsesorden og i tillegg kommer FeFos egne omkostninger. En ytterligere pengebruk kan fremstå som ufor-svarlig. Tidsperspektivet er også et argument for å akseptere dommen. Nesseby var et av to felter som ble påstartet straks etter at kommisjonen var opprettet i 2008, og har således pågått i snart ni år. En anke vil legge ytterligere tid til dette, og kan i ytterste fall innebære en behandling for internasjonale organer, noe som bør unngås. Framfor å anke dommen, ønsker FeFo å gå i dialog med Nesseby bygdelag med tanke på å komme frem til en forvaltning som ivaretar både lokalbefolkningen, reindriften, FeFo og andre.

FeFo anker ikke dommen i Nessbysaken avsagt av Utmarksdomstolen for Finnmark av 23. januar 2017.

Styrets vedtak:

Direktørens innstilling ble vedtatt med 4 mot 2 stemmer (Mathis N. Eira og Hartvik Hansen)

Sak –13/2017 Eventuelt

Ingen saker under eventuelt.

Orienteringssaker:

- 1.** Skillemoen. Unntatt offentlighet, jfr Offl. § 14.
- 2.** Nordkappplatået
Styret fikk en foreløpig løyperapport vedrørende festekontrakt Nordkappplatået som går ut ved årsskifte 2018/2019.
 - Grunn-og rettigheter har vært i et forberedende møte med Nordkapp kommune.
Det er satt av penger/tilskudd til å jobbe med planen.
 - Rica ønsker et møte for gi en generell informasjon om sine planer
Det er ønskelig å ha på plass en ny kontrakt når gammel kontrakt utgår.

Referent: Mariell Frantzen